

Õige sõber kaalub rohkem kui kuld

Võrumaal on ammust aega olnud sõprus ja koostöö oma lähimate naabrite-Aluksne ja Petseriga. See puudutab ka neid sidemeid, mis on loodud hariduse valdkonnas. Värava vallapääs Läände tõi juurde uusi sõpru, seda eeskätt põhjanaabrite juurest. Kaustinen ja Valkeakoski on Võrumaal tuttavad kohanimed. Sidemete loomisest Kesk-Põhjalaal Vaasa läänis asuvate Võrumaa sõprusvaldadega-üks nelst viiest vallast ongi Kaustinen-täitub tänava kolm aastat. Valkeakoskil käis Võrumaa haridus- ja kultuuridelegatsioon kaks aastat tagasi, sealtsaadik on vastastikku rikastavaid kontakte jätkatud.

Eesti vanasõna ütleb: õige sõber kaalub rohkem kui kuld. Et see on nii, seda kinnitab jutuajamine Võrumaa Hariduskoondise nõuniku Marju Hansoniga, kelle ametialased ülesanded hõlmavad klassiväliseid töid ja välissidemeid. Jutt oli meie hariduskoondise sidemetest väljaspool Eestit. Peamine on olnud kultuurivahetus ja õpetajate erialane enesetäiendamine.

LAULU, TANTSU JA PIL-LIMÄNGUGA TEISELE POOLE LAHTE

Sel suvel saab kaks aastat, mil Kaustises käisid Mare Visnapuu laululapsed koos ühe suurema Võrumaa lastest moodustatud grupiga. Seal oli neil võimalus ka end tutvustada.

Müüdnud sügisel käisid nädalasel esinemisreisil Kesk-Põhjalaal ja Valkeakoskil Võru 1. Keskkooli kammerkoor oma juhtide Erja Aropi ja Karin Lükiga, Antsla Keskkooli väikesed rahvantsijad õpetaja Laine Uiho ja Antsla kapell Ants Kannukese juhendamisel.

„See oli väga hea käik,“ meenutab Marju Hanson, kes ise selle reisi kaasa tegi. „Lapsed näitasid Võrumaad heast küljest. Soome raadio kandis üle meie täispika kontserdi. Vastuvõtt oli kõikjal väga hea. Kõrgeim hinnang meile olid Kaustise muusikakooli õpetajate ja Valkeakoski helilooja Kari Rydmani tunnustussõnad. Eriti meeldisid lauljad ja väikesed tantsijad.“

KÄSITÖÖNÄITUSE AASTARING

Kaks aastat tagasi suvel, peaaegu üheaegselt Mare Visnapuu „Võrukaelte“ ja „Ummamuuduga“, käis huvikoja kunstõpetaja Asta Määrts koos mõnede õpilastega sõprusvaldades nahk- ja savitööd õpetamas. Kaasas oli väike näitus, mis tähelepanu äratas ja rohket kiitust pälvis. See oli meie laste käsitöölase loomingu esmatutvustus.

Möödnud kevadel seati Kaustises üles Võrumaa õpilaste ulatuslik näitus, mis jäi ligemale aastaks Soomemaale ringlema. Nüüd on see pakitud ja ootab koduteed, koju jõuab aprilli lõpus. Võrumaa koolide õpilaste rahvuslikku käsitööd, nahkehistööd ja keraamikat ning puutööd tutvustati Kaustises, Perhos, Vetelis ja Valkeakoskil. Kõige rohkem huvi pakkusid rahvuslikud esemed — rahvarõivad

ja muhi tikand (õp-d Ragna Mee-liste ja Vika Viss, 1. Kk.), setu linad (õp. Maimu Lumi, Meremäe Kk.), aga ka nahktöö ja keraamika ning mänguasjad (õp-d Asta Määrts ja Ülle Hummal, Võru Huvikoda), puutöö (õp. Geenart Nagel, Vastseliina Kk.).

Kahetsedes leiab Marju Hanson, et napp ajaleheruum ei luba loetelu jätkata, nimetamist väarik-sid kõik õpilased ja õpetajad, sest näitus oli ühtlaselt hea. Eksponeeritud oli 330 eset, näitust täiendati uute esemetega. Oluline oli ka asjaolu, et näitusel olid esindatud meie lasteaiad.

1992: LEELOGA KAUSTISESSE, TANTSUGA LEETU

Kaustinen on tugev rahvamuusikakeskus, kus aasta põhiürituseks kujuneb rahvamuusika festival. Seni on võrumaalased käinud seal külalistena. Tänavu on ametlike festivaliesinejatena Kaustisesse paljutud Meremäe Keskkooli õpilaste setu leelokoor raamatukogu juhataja Anni Lahe juhendamisel. Festival toimub 18.–26. juulini. Üldse võtab osa kaks lastekollektiivi, teine on Saksamaalt.

Marju Hansonil on ette näidata heal paberil, värvi- ja pildirikas brošüür šellesuvisest festivalist. Sealt leiame ka reakese Meremäe koori kohta.

Teine esinemisreis viib Leedu-maale, Joniškisse. Teatavasti on Võru maakonna ja Joniškise rajooni vahel tugevnemas kultuuri-kontaktid. Võrumaalt on Joniškise laste rahvamuusika- ja rahvantsupidustustele kutsutud üks kollektiiv, valik langes Maie Pau väikestele tantsijatele Võru kultuurimajast.

SOOMEST VÕRUMAALE

Soome-poolt on siin käinud Kaustise noorsooseltsi kaks kollektiivi — „Häkkvrät“ ja „Ottoset“. „Häkkvrät“ — väikesed esi-nejad — olid Võrus möödnud kevadel. „Ottoset“ — 25 suuremat last — esinesid Võrumaal

veebruari lõpus ja märtsi alguses oma rahvamuusika ja rahvatantsuga. Kuna oldi pikal kontserdireisil — Baltikumi kaudu reisisi edasi Poola ja Saksamaale — siis saadi Võrus viibida vaid üks päev. Seekord olid nad külas Meremäe lastel. Seda soovisid nad ise, kuna Meremäe lapsed on ju suvel Kaustises külalisteks. Hariduskoondises oli väike vahepeatus, kus külalistele laulis 1. keskkooli koor. Edasi läks „Ottoste“ tee Leedumaale Joniškisse, et seal uusi sidemeid sõlmida. Nii et peagi näib olevat põhjust rääkida sõpruse kolmnurgast: Võru—Kaustinen—Joniškis.

„Tõelised oma ala entusiastid. Imellen nende suurt tööd lastega!“ ütles Marju Hanson „Ottoste“ ansambli juhtide, raamatukaup-luse omaniku Pirjo Palosaari-Penttilä ja hambaarst Ossi Penttilä kohta.

PEDAGOOGIDE KOOSTÖÖ

Detsembris oli viis meie emakeeleõpetajat, kes ühtlasi õpetavad soome keelt, Valkeakoski põhikoolis. Need olid Ingrid Kirk Viitina Põhikoolist, Vesta Pille Võru 1. Keskkoolist, Ene Kattai Võru 1. Põhikoolist, Merle Sulg Parksepa Keskkoolist ja Ivi Reile Antsla Keskkoolist. Nad käisid sealsetes tundides ja andsid ka ise tunde.

„Meie õpetajaid oodati! Kurvad olid need lapsed, kelle tundi nad ei jõudnud.“

Aprillis-mais tuleb Valkeakoskist kuus sealset emakeeleõpetajat vastukülaskäigule, tutvuma eesti ja soome keele õpetamisega.

Mai alguses on Kesk-Põhjalaal oodata 40liikmelist rühma õpetajatest, kooli juhtidest ja valdade haridusjuhtidest. Kavas on ühisseminar Soome, Leedu ja Eesti haridusprobleemidest.

„Soome keele õppimine on koolides aktiivseks muutunud, sest lastel on hulk kirjasõpru. (Vahe-märkusena: meie jutuajamine oli enne seda, kui Eestimaa Post ei olnud veel välja kuulutanud kaalamurdvat postitariifide hindade tõusu. Mida peaks keelehuviline, välismaal kirjasõpru omav koolilaps praegu tegema? Piketeerima? Allkirju koguma? — L. V.). Ajame asju, et saaksime Soomest siia õpetaja või isegi mitu õpetajat. Soome haridusministeerium seda mõtet toetas. Kesk-Põhjalaal valdade liiduga käivad läbirääkimised, et meie soome keele õpetajad saaksid keelepraktikat Soomes.“

„MEIL ON KA PALJU HEAD!“

võtab Marju Hanson kokku selle, mis kirjas allpool.

„Praegusel ajal, mil näeme ja

● See ülesvõte meenutab kolme Karlstadi pedagoogi (Rootsi) töölalast käiku Võru tänava veebruaris. Keeleõpetajad Gunilla Höglund ja Eva Nordlöf ning reaalinete õpetaja Ene Kiviloog käisid Võru 1. Keskkoolis, Võru 1. Põhikoolis ja Parksepa Keskkoolis ning kohtusid ka kolleegidega, kes samu aineid õpetavad. Pildil on nad koos Võru Hariduskoondise juhataja Arvi Leoskiga.

KAIDO JAKOBI foto

● Koos kolleegidega Valkeakoskil sealses põhikoolis. Võrumaalt käisid Soomemaalt Ingrid Kirk Viitina Põhikoolist, Vesta Pille Võru 1. Keskkoolist, Ene Kattai Võru 1. Põhikoolist, Merle Sulg Parksepa Keskkoolist ja Ivi Reile Antsla Keskkoolist.

Kasutatud on fotosid hariduskoondise pildikogust

tikume võimendama üksnes halba, unustame, et meil on ka palju head. Sügisese kontserdi lõppedes Kesk-Põhjalaal kuulsin üht muusikakooli õpetajat teisele ütlemas: „Siit on õppida!“ Meil ei maksa sisendada endale, et kõik on väga halvasti. Kultuur on säilinud, seda tuleb hoida ja edasi viia. Seda on ka eduga tehtud.

Meil on igas aines tugevaid õpetajaid, meie poolt loodetakse just kunsti- ja käsitöölasele õpetust. Seda on siinkäijad rõhutanud.

Huvi on tuntud koolides tehtava klassivälise töö vastu. Võrumaal on käinud Soome Vabariigi haridusministeeriumi ja Vaasa Läänivalitsuse noorsootöötajad,

keda on huvitanud just meie õpilaste tundidevaheline tegevus.“

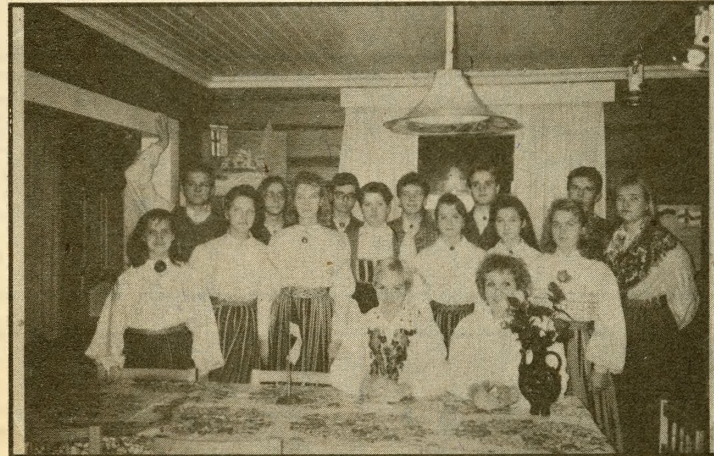
Eeinev on vaid osake Võrumaa Hariduskoondise sidemetest. See ring on hoopis ulatuslikum. On ju veel koolidevahelised sidemed nii õpilaste kui ka õpetajate tasandil — suhted on laienenemas Rootsi, Norrasse, Saksamaale ja mujale.

„Kogu seda tööd saab teha tänu headele õpetajatele ja tänu heale koostööle maakonna juhtide ning kultuuritöötajatega. Kõige tähtsam on siiski see, et meil on väga head lapsed!“

MARJU HANSONIGA
ajas juttu LIINA VALPER

● Üks viimaseid külalisi Soomemaalt, Kaustise noorsooseltsi rahvamuusika ja rahvatantsu kollektiiv „Ottoset“.

● Võru 1. Keskkooli lauljad Kaustises. Esiplaanil õpetajad Karin Lück ja Erja Arop.

● Võrumaa õpilastööde näituse avamiselt Kaustises möödnud aasta kevadel. Selgitusi annab Võru Huvikoja kunstõpetaja Asta Määrts.

